

Õiguskantsler

Riho Tell
vallavanem
Tapa Vallavalitsus
vallavalitsus@tapa.ee

Meie 23.05.2019 nr 7-5/190608/1902644

Eluruumi tagamine

Austatud vallavanem

Õiguskantsleri poole pöördus avaldaja kaebusega, et Tapa vald ei anna talle eluruumi.

Avaldaja esitas [] Tapa Vallavalitsusele 21.02.2019 taotluse eluruumi saamiseks, kuna tal pole elukohta. Vallavalitsus teatas 14.03.2019 kirjas avaldajale, et vallal puudub sobiv elamispind ja avaldaja on võetud eluruumi saamiseks järjekorda. Avaldajal soovitati ka ise elamispinda otsida. Konkreetse eluruumi kasutamise võimalust ei ole vald avaldajale seni pakkunud.

Leian, et Tapa vald on rikkunud eluruumi tagamise teenuse korraldamisel avaldaja õigusi.

[Sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) § 15 sätestab, et kui inimene taotleb kohalikult omavalitsuselt hoolekandeabi, peab omavalitsus terviklikult hindama tema abivajadust ja selgitama välja, millist abi ta vajab. Abi andmisel peab lähtuma SHS §-s 3 ja [sotsiaalseadustiku üldosa seaduses](#) (SÜS) sätestatud põhimõtetest. Oluline on, et pakutav teenus aitaks lahendada mure, millega inimene kohaliku omavalitsuse poole pöördus.

Sotsiaalteenuse osutamise peab kohalik omavalitsus otsustama haldusaktiga kümne tööpäeva jooksul (SÜS § 25 lg 1). Haldusakt peab olema selge, üheselt mõistetav ja põhjendatud ning selles peab olema ära toodud vaidlustamise kord (SÜS § 26, [haldusmenetluse seaduse](#) (HMS) §-d 55 lg 1, 56 ja 57). Nii saab inimene otsustada, kas kohalik omavalitsus on tema abivajadust hinnanud õigesti ning vajaduse korral otsuse vaidlustada. Abivajadusele vastava sotsiaalteenuse peab omavalitsus tagama inimesele mõistliku aja jooksul.

Kui inimene pole võimeline enda vajadustele vastavat eluruumi hankima, tuleb kohalikul omavalitsusel tagada sobiv eluruum sotsiaalteenusena (SHS § 41 jj). Riigikohus on leidnud, et eluruumi tagamise kohustus pole täidetud eluruumi taotlejate järjekorda võtmisega (10.04.2014 määrus asjas nr [3-3-1-91-13](#), p 21 jj). Abivajajale tuleb anda reaalne võimalus eluaseme kasutamiseks. Kui vallal pole eluruumi pakkuda, tuleb vallal leida abivajajale sobiv eluruum üüriturult (SHS eelnõu [seletuskiri](#), lk 40 jj).

Tapa Vallavalitsus ei lahendanud avaldaja taotlust seaduses sätestatud tähtaja jooksul. Vallavalitsus pidi avaldajale abi andmise või sellest keeldumise otsustama haldusaktiga. Avaldajale 14.03.2019 saadetud vallavalitsuse kiri ei vasta haldusakti vorminõuetele. Samas võib

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

kirjas väljendatud haldusotsus olla haldusakt, sõltumata sellest, kas see on vormistatud haldusaktidele sätestatud nõudeid järgides (Riigikohtu 19.01.2009 otsus nr [3-3-1-85-08](#), p 22).

Vallavalitsuse kirjast ei selgu selgelt ja üheselt, et vallavalitsus oleks jätnud avaldaja taotluse rahuldamata.

Vallavalitsuse kirjas on üldiselt viidatud Tapa Vallavolikogu 30.05.2018 [määruse](#) nr 21 „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Tapa vallas“ § 6 lõikele 5. Selle sätte kohaselt võib vallavalitsus sotsiaalhoolekandeline abi andmisest keelduda, kui taotlus ei ole põhjendatud. Eluruumi tagamise teenuse osutamisest võib keelduda siis, kui vald on välja selgitanud, et inimene seda teenust ei vaja. Kui taotluses on puudusi, tuleb anda taotlejale tähtaeg nende kõrvaldamiseks (HMS § 15). Taotluse läbi vaatamata jätmise aluseks saab olla vaid puudus, mis takistab taotluse sisulist lahendamist. Ühtlasi peab puuduse näol olema tegemist taotluses esitamata andmete või sellele lisamata dokumentidega, mille esitamine või lisamine on haldusmenetlust reguleerivate normide kohaselt nõutav (Riigikohtu 20.06.2013 määrus nr [3-3-1-34-13](#), p 9).

Eluruumi andmisest ei või keelduda ka sellepärast, et vallal pole sobivat ja vaba eluruumi. Võttes avaldaja eluruumi saamiseks järjekorda, on vald justkui hinnanud, et ta vajab eluruumi. Kui vallal ei ole vaba eluruumi pakkuda, tuleb vallal see leida kinnisvaraturult. Vallavalitsus ei saa panna oma kohustust avaldaja õlule. Seega võis avaldaja eeldada, et vald tagab talle eluruumi mõistliku aja jooksul. Vald ei ole aga taotluse esitamisest kolme kuu jooksul avaldajale eluruumi andnud. Seda ei saa pidada õiguspäraseks.

Soovitan Tapa vallal viivitamatult leida avaldajale tema vajadustele vastav eluruum.

Samuti palun vallal edaspidi teha abi andmise või sellest keeldumise kohta põhjendatud otsus seaduses sätestatud tähtaega ja haldusaktile kehtestatud vorminõudeid järgides.

Palun teatage kolme nädala jooksul, mida olete avaldaja abistamiseks ette võtnud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise